

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2025
Β' ΦΑΣΗ

E_3.Λλ3Α(ε)

ΤΑΞΗ: Γ' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ: ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ

Ημερομηνία: Σάββατο 26 Απριλίου 2025
Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΚΕΙΜΕΝΑ

Cum Africānus in Literno esset, complures praedōnum duces forte salutatum ad eum venērunt. Tum Scipio, cum se ipsum captum venisse eos existimasset, praesidium domesticōrum in tecto conlocavit. Quod ut praedōnes animadvertērunt, abiectis armis ianuae appropinquavērunt et clarā voce Scipiōni nuntiavērunt (incredibile auditu!) virtutem eius admiratum se venisse. Haec postquam domestici Scipiōni rettulērunt, is fores reserāri eosque intromitti iussit. Praedōnes postes ianuae tamquam sanctum templum venerāti sunt et cupide Scipiōnis dextram osculāti sunt. Cum ante vestibulum dona posuissent, quae homines deis immortalibus consecrāre solent, domum revertērunt.

Haec est tyrannōrum vita, in quā nulla fides, nulla caritas, nulla fiducia benevolentiae stabilis esse potest: tyrannis omnia semper suspecta atque sollicita sunt; nullus locus amicitiae eis est. Nescio enim quis possit diligere eum, quem metuat, aut eum, a quo se metui putet. Coluntur tamen simulatione dumtaxat ad tempus. Quodsi forte, ut fit plerumque, cecidērunt, tum intellegitur, quam fuerint inopes amicōrum. Hoc est quod Tarquinius dixisse ferunt exultantem: «Tum intellexi, quos fidos amicos habuissem, quos infidos, cum iam neutris gratiam referre poteram».

Cum Servius Sulpicius Galba et Aurēlius Cotta consules in senātu contenderent uter adversus Viriāthum in Hispaniam mitterētur, magna inter patres conscriptos dissensio erat, aliis pro Galbā et aliis pro Cottā dicentibus; solus P. Scipio Aemiliānus cum toto senātu dissensit: «Neutrum» inquit «mihi mitti placet, quia alter nihil habet, alteri nihil est satis». Nam Scipio Aemiliānus aequae malam imperii magistrā iudicābat inopiam atque avaritiam. Quā sententiā graviter et sine ullā malevolentia dictā Scipio obtinuit, ut neuter in provinciam mitterētur.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε τα χωρία που είναι γραμμένα με έντονη γραφή.

Μονάδες 20

B1α. Να συμπληρώσετε τα κενά των παρακάτω προτάσεων επιλέγοντας την κατάλληλη λέξη ή φράση από αυτές που δίνονται στην παρένθεση.

1. Εκτός από την αισθητική αρτιότητα η ώριμη ρωμαϊκή λογοτεχνία εκφράζει της ρωμαϊκής κοινωνίας. (τον **ιδιάζοντα** ιδεολογικό πλούτο / τα **αρχαία** ελληνικά ιδεώδη)
2. Οέγραψε πάνω από 600 βιβλία με πολυδιάστατο περιεχόμενο καταθέτοντας πλούσια παρακαταθήκη στο θησαυροφυλάκιο της λατινικής γραμματείας. (**Κικέρωνας** / **Βάρων**)
3. Ομε την πεζογραφία του παρουσίασε την ιστορική διαδρομή της «αιώνιας Πόλης». (**Λίβιος Ανδρόνικος** / **Τίτος Λίβιος**)
4. Το ιδεολογικό πρόγραμμα του Αυγούστου στόχευε στην (**ανασυγκρότηση του κράτους** / **γεωγραφική επέκταση του κράτους**)
5. Οι είναι έπος 15 βιβλίων και 12.000 στίχων με ποικίλο και ευχάριστο περιεχόμενο. (**Μεταμορφώσεις** / **Μενίππειες σάτιρες**)

Μονάδες 5

B1β. Να αντιστοιχίσετε τους συγγραφείς της Στήλης Α΄ με την κατάλληλη περίοδο της ρωμαϊκής λογοτεχνίας στην οποία ανήκουν στη Στήλη Β΄.

Στήλη Α	Στήλη Β
1. Τίβουλλος	
2. Κικέρωνας	A. χρόνοι του Κικέρωνα
3. Ιούλιος Καίσαρας	
4. Βεργίλιος	B. Αυγούστειοι χρόνοι
5. Τίτος Λίβιος	

Μονάδες 5

B2α. Να εντοπίσετε με ποιες λατινικές λέξεις των κειμένων 1 και 2 έχουν ετυμολογική συγγένεια οι παρακάτω λέξεις της ελληνικής γλώσσας: **μισθοδοσία, δεσπότης, πληθωρισμός, φύση, πόστο.**

Μονάδες 5

- B2β.** Να αντιστοιχίσετε καθεμιά από τις λέξεις της ελληνικής γλώσσας στη **ΣΤΗΛΗ Α** με την ετυμολογικά συγγενή λατινική λέξη από τη **ΣΤΗΛΗ Β** (δύο λέξεις από τη **Στήλη Β** περισσεύουν)

ΣΤΗΛΗ Α	ΣΤΗΛΗ Β
α. βούληση	1. inopes
β. σκαρίφημα	2. diligere
γ. φωτοκόπια	3. benevolentiae
δ. λέκτορας	4. conlocavit
ε. επιδέξιος	5. conscriptos
	6. nescio
	7. dextram

Μονάδες 5

- Γ1α.** Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

dona:	την ίδια πτώση στον άλλο αριθμό
fores:	τη γενική πληθυντικού αριθμού
virtūtem:	την κλητική ενικού αριθμού
domum:	τη δοτική ενικού αριθμού
locus:	την αιτιατική πληθυντικού αριθμού
quis:	την αιτιατική ενικού αριθμού του ουδέτερου γένους
exultantem:	την αφαιρετική ενικού αριθμού του ουδέτερου γένους
gratiam:	τη δοτική πληθυντικού αριθμού
mihi:	την ίδια πτώση στον άλλο αριθμό
nihil:	την αφαιρετική ενικού αριθμού
neuter:	τη γενική ενικού αριθμού στο θηλυκό γένος

Μονάδες 11

- Γ1β.** **stabilis, fidos:** Να γράψετε και για τα δύο επίθετα τον ίδιο τύπο (πτώση, γένος, αριθμό) στον συγκριτικό βαθμό του επιθέτου καθώς και τον θετικό βαθμό του αντίστοιχου επιρρήματος.

Μονάδες 4

- Γ2α.** Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τα παρακάτω ρήματα (για τους περιφραστικούς τύπους να λάβετε υπόψη το υποκείμενο):

rettulerunt:	το γ' ενικό πρόσωπο οριστικής ενεστώτα στην άλλη φωνή
solent:	το γ' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής συντελεσμένου μέλλοντα
revertērunt:	το α' πληθυντικό πρόσωπο υποτακτικής μέλλοντα
est:	το β' ενικό πρόσωπο προστακτικής ενεστώτα
nescio:	το γ' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής παρακειμένου

possit:	το β' ενικό πρόσωπο οριστικής ενεστώτα
diligere:	τη γενική πληθυντικού αριθμού του γερουνδιακού στο θηλυκό γένος
cecidērunt:	το ίδιο πρόσωπο υποτακτικής παρατατικού στην άλλη φωνή
intellegitur:	το α' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής υπερσυντελικού ενεργητικής φωνής
contenderent:	την αφαιρετική του σουπίου
dissentit:	το γ' ενικό πρόσωπο οριστικής παρατατικού ενεργητικής περιφραστικής συζυγίας

Μονάδες 11

Γ2β. **admirātum, reserāri, metuat, erat:** Να γράψετε για τον κάθε ρηματικό τύπο το απαρέμφατο του μέλλοντα στη φωνή που βρίσκεται (όπου χρειάζεται, να λάβετε υπόψη το υποκείμενο).

Μονάδες 4

Δ1α. Να γίνει συντακτική αναγνώριση των παρακάτω όρων:

auditu (1ο κείμενο): είναι..... στο.....

eis (2ο κείμενο): είναι..... στο.....

amicorum (2ο κείμενο): είναι..... στο.....

Μονάδες 3

Δ1β. **se ipsum captum:** Να αποδώσετε τον προσδιορισμό του σκοπού (σουπίου) με τελική πρόταση (μονάδες 2) και με τη χρήση της πρόθεσης **causa** με γερουνδιακό (μονάδες 3)

Μονάδες 5

Δ1γ. **is fores reserāri [...] iussit:** Να αντικαταστήσετε το παθητικό απαρέμφατο με ενεργητικό και να κάνετε τις απαραίτητες αλλαγές. Ως ποιητικό αίτιο του παθητικού απαρεμφάτου εννοείται το **a domesticis**.

Μονάδες 2

Δ1δ. **Quodsi forte, ut fit plerumque, ceciderunt, tum intellegitur, quam fuerint inopes amicorum:** Να εντοπίσετε την υπόθεση και την απόδοση του υποθετικού λόγου (μονάδες 2), να αναγνωρίσετε το είδος του (μονάδα 1) και να τον μετατρέψετε, ώστε να εκφράζει υπόθεση δυνατή ή πιθανή στο παρόν και το μέλλον (μονάδες 2).

Μονάδες 5

Δ2α. **adversus Viriāthum:** Να γίνει συντακτική αναγνώριση του εμπρόθετου προσδιορισμού (μονάδα 1) και στη συνέχεια να αποδοθεί με ισοδύναμο τρόπο αλλάζοντας την πρόθεση αλλά και την πτώση του ουσιαστικού (μονάδες 2).

Μονάδες 3

Δ2β. **quia alter nihil habet:** Να συμπύξτε τη δευτερεύουσα πρόταση στην αντίστοιχη μετοχή, πραγματοποιώντας τις αναγκαίες αλλαγές (μονάδες 2) και να δικαιολογήσετε την πτώση της μετοχής (μονάδα 1).

Μονάδες 3

Δ2γ. **aliis pro Galbā [...] dicentibus:** Να αναγνωρίσετε συντακτικά τη μετοχή (είδος και συντακτική λειτουργία) (μονάδα 1) και να δηλώσετε τη χρονική σχέση που δηλώνει (μονάδα 1). Ακολούθως, να τη μετατρέψτε σε ισοδύναμη δευτερεύουσα πρόταση ώστε η αιτιολογία να είναι αποτέλεσμα εσωτερικής λογικής διεργασίας (μονάδες 3).

Μονάδες 5

Δ2δ. **Haec est tyrannorum vita, in qua nulla fides, nulla caritas, nulla fiducia benevolentiae stabilis esse potest:** Να μετατρέψτε τον ευθύ λόγο σε πλάγιο με εξάρτηση από το «**Scriptor tradidit**».

Μονάδες 4